

Eitt ótal av barnafamiljum eru sett í gapistokkin:

Helena hevur snýtt okkum so dyggiliga

– Landsstýrið hevur so dyggiliga brotið eina avtalu, sum varð gjørd við kommunurnar um barnaansingina

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað er harmiligt at ásanna tað: Men nú mugu so staðfesta, at tað ber alto ikki til at gera eina avtalu við landsins hægsta, umsitingarlaga vald: Føroya Landsstýri.

Elin Lindenskov, býráðslimur í Havn, sigur, at nú hevur Helena Dam á Neystabø so dyggiliga brotið avtaluna, sum føroysku kommunurnar gjørdur við landsstýrið fyri einum góðum ári síðani um barnaansing.

Elin Lindenskov er fyrrverandi formaður í sosiala nevnd í Tórshavnar býráð og var sostatt við til at gera avtaluna við Føroya Landsstýrið.

Barnaansingin er ein stóur trupulleiki fleiri staðni í Føroyum, ikki minst í Havn.

Og kommunurnar gjørdur nettupp avtaluna við landsstýrið fyri at seta ferð á arbeiðið at útvega fleiri ans-

ingarpláss.

Tað vakti annars mikla ósýning í kommununum, tá ið landsstýrið minkaði sín part av útreiðslunum til barnaansingina úr 40% niður í 35%, samstundis sum parturin hjá kommununum varð hækkaður úr 30% upp í 35%.

– Kommunurnar mót-mæltu harðliga. Men at enda gingu vit við til at broyta býtið ímillum land og kommunur, men bara í tvey ár, tvs í 1998 og 1999, sigur Elin Lindenskov.

– Orsøkin til, at vit gingu við til tað, var, at hetta fór at geva landsstýrinum fimm milliónir eyka hvørt árið til barnaansingina.

– Tvs, at landsstýrið fekk tilsamans 10 milliónir meiri tey bæði árin 1998 og 1999 til barnaansing.

– Hesa upphæddina lovaði landsstýrið at brúka til barnaansingina so at tørvurin kundi verða nøktaður.

Tað var hetta lyftið frá landsstýrinum, sum fekk kommunurnar til yvirhøvur

at gera avtaluna við landsstýrið um at broyta prosentini.

Fyrrverandi formaðurin í Sosiala nevnd hjá býráðinum í Havn sigur, at eftir hesi avtaluni hevði tað borið til at økt talið á barnaansingarplássum heilt munandi hesi bæði árin.

Helena lumpaði

Hon sigur, at tað tí var í góðum treysti at Tórshavnar kommuna rættiliga legði til brots fyri at fáa fleiri barnaansingarpláss.

– Men nú hendir tað heilt ótrúliga, at á uppskotinum til figgjarlóg fyri komandi ár, ætla landsstýrismaðurin í almannu og heilsumálum, Helena Dam á Neystabø, bara at seta 1,5 milliónir av til barnaansing.

– Hetta er ikki nóg mikið til fleiri enn 50 dagstovnarpláss, ella 100 dagrøktarpláss-um alt landið, sigur Elin Lindenskov.

Og hetta nøktar verri enn so tørvina á barnaansingarplássum. Tí tilsamans hevur

landsstýrið fingið umsóknir frá 12 kommununum um tilsamans 235 ansingarpláss, segði landsstýrismaðurin í tinginum í svarinum til fyrispurning frá Kristjani Magnussen lögtingsmanni, sum hevur reist málið. Tilsamans hevði tað kostað landskassanum 5,3 mió.

Tað var Kristjan Magnussen, sum var landsstýrismaður á økinum, tá ið avtalan varð gjørd.

Tórshavnar kommuna einsamøll hevur søkt um figging til 127 pláss.

Nú veit kommunan ikki, hvussu nógv pláss, hon fær figging til, men tað verður bara eina brotpart av tí.

Skelkandi

Elin Lindenskov heldur, at tað er ikki sørt skelkandi, at sjálvstýrið Føroya landsstýrið ber seg soleiðis at.

– Landsstýrið hevur brotið eina greiða avtalu við kommunurnar. Men hetta visir bara, at tað ber ikki til at gera avtalur við Føroya

– Avtalubrotið hjá landsstýrinum er ein vanlukka, tí tað setir bæði eitt ótal av barnafamiljum og fleiri kommunur í gapistokkin, sigur Elin Lindenskov.

landsstýrið- og tað er í veruleikanum nógv fyri at nýðast at ásanna tað, sigur hon.

Nú mugu foreldrini betala alt sjálvi

Heili 358 børn eru á biðlista í Havn. Um neyðugt má kommunan-foreldrini- betala alt sjálvi. Men so má sparast, t.d. má kontantgjaldið takast aftur, heldur Elin Lindenskov

Stendur landsstýrið fast við sítt, noyðast vit at betala alt sjálvi, tí tað ber ikki til at svíkja barnafamiljurnar

ÁKI BERTHOLDSEN

– Kommunan kann ómøguligt sleppa øllum barnafamiljunum uppá fjall. So um landsstýrið heldur fast við sítt um ikki at jætta meiri enn 1,5 millión til barnaansingarpláss komandi ár, noyðist kommunan at betala alt sjálvi.

Elin Lindenskov, limur í sosiala nevnd hjá býráðinum, veit ikki enn, hvørjar avleiðingar tað fær, at landsstýrið er lopið frá sínum lyftum og bara vil jætta 1,5 millión til barnaansing komandi ár, ístaðin fyri minst fimm milliónir, sum tað lovaði kommununum fyri einum góðum ári síð-

ani, eins og greitt er frá í greinini omanfyri.

Býráðið í Havn hevði annars nógv jørn í eldinum á barnaansingarøkinum.

– Vit ætlaðu at seta 127 barnaansingarpláss á stovn komandi ár. Barnaansing skuldi m.a. verða í nýggju býlingshúsinum inni á Gøtu, í Sjótleikarhúsinum, umframt at ætlanin var at útbyggja fleiri býlingshús so at pláss verður fyri fleiri børnum í teimum eisini.

Men í alt røkkur jättanin hjá landsstýrinum bara til 50 pláss- um alt landið.

Vit mugu ikki svíkja barnafamiljurnar

Elin Lindenskov sigur, at hon nú settir sítt álit á, at lögtingið broytir avgerðina hjá landsstýrinum so at meiri pengar kunnu verða settir av til barnaansing- og gjørdar avtalur kunnu haldast.

– Men heldur samgongan við sítt, noyðist kommunan at finna útvegir fyri at figgja alla barnaansingina sjálv.

– Tí vit kunnu ómøguligt sleppa øllum barnafamiljunum uppá fjall, sigur hon.

Hon sigur, at tað er ein vanlukka fyri kommununa, og barnafamiljurnar, um

løgtingið ikki tekur um endan og tekur landsstýrið av ræði í hesum máli.

– Í løtuni eru heili 358 børn á biðlistanum hjá býráðinum til at fáa ansingarpláss.

– Men eftir ætlanini hjá landsstýrinum fáa vit bara pláss fyri nøkrum heilt fáum, tí landsstýrið vil bara jætta figging til 50 pláss um alt landið.

– Avtalubrotið hjá landsstýrinum er tí ein ólukka fyri kommununa og foreldrini, sigur hon. Fær landsstýrið sín vilja, og kommunan onki ger, fær tað sostatt tað álvarsliga avleiðing, at biðlistarnir fara at longjast heilt upp um høvdið á okkum. Tað fer eisini at føra nógv øktar sosialar útreiðslur við sær, tí fólk sleppa ikki til arbeiðis, tá ið tey ikki fáa børnini passað.

Vit mugu spara aðrastaðni

Elin Lindenskov sigur at tað tí verður neyðugt, at kommunan heldur á við arbeiðinum at útvega fleiri ansingarpláss, hvussu víkir og vendir.

– Tvs, at vil landsstýrið ikki betala, má kommunan

finna útvegir fyri at betala alt sjálvi.

Tað vil so aftur siga, at tað verða foreldrini, sum noyðast at betala alt sjálvi.

– Men tað merkir so aftur, at tað verður neyðugt hjá kommununi at spara taka pengarnar aðrastaðni frá.

– Sostatt verður neyðugt at spara á øðrum økjum fyri at fáa ráð til at útvega ansingarplássini.

Elin Lindenskov sigur, at hon hevur ikki gjørt sær greitt, hvar tað kann sparast.

Men hon heldur, at tað er nokk so sjálvsagt, at spurningurin um kontantgjaldið verður tikið upp til nýggja viðgerð.

Talan er um 1,8 millión, sum er sett av til foreldur, sum vilja ansa børnini heima, og Elin Lindenskov heldur, at tað verður neyðugt hjá kommunum at umhugsast at taka tað aftur, fyri at fáa ráð til fleiri ansingarpláss, um landsstýrið annars heldur fast við ikki at jætta meiri enn 1,5 millión til barnaansing um alt landið. Restin av pengunum má so takast frá øðrum økjum, sigur hon.

Vit finga tíverri onga viðmerking frá Helenu Dam á Neystabø.